

WASHANDJE MET AZIJN

HET GEHEIM VAN HET BRABANTS WIELERCAFÉ

Het is een gewone woensdagavond in september, maar de Willibrordusweg staat ter hoogte van het Willibrordusputje vol. Op de parkeerplaats, in de bermkanten: overal staan auto's. Mijn fiets kan ik gemakkelijk kwijt in het rek naast het terras. Het leek mij wel gepast het Brabants Wielercafé per rijwiel te bezoeken.

Restaurant 't Putje lijkt in niets meer op restaurant 't Putje. Sinds vijf uur 's middags zijn organisatoren vader Jos de Louw, zoon Tom en Peet Kappen al bezig de zaal in te richten. Tom, in het dagelijks leven student communicatiewetenschappen aan de Radboud Universiteit Nijmegen, heeft de wanden behangen met wielershirts op knaapjes: minstens 180, met legio logo's in alle denkbare kleuren. Jos en Peet, respectievelijk docent Nederlands en geschiedenis aan het Osse Mondriaan College, hebben alle tafels tegen de kant geschoven en een klein podiumpje gebouwd: drie stoelen en een tafel met daarop het nieuwe nummer van het wielerschrift *Helden*. Vanaf de cover grijnst de Bossche renner Gerrit Schulte de bezoekers toe.

Bezoekers komen er in groten getale. Al ruim voor aanvang stromen de liefhebbers binnen: meest mannen van middelbare leeftijd, soms ver daaroverheen, een enkele vrouw, twee jochies. Om kwart voor zeven al kan er werkelijk niemand meer in; de zaal is immers al twee weken uitverkocht. Wie geluk heeft, kan zitten. Minder gelukkigen moeten genoegen nemen met de statafels of een hangplek aan de bar. Naast mij staat de sportverslaggever van het *Algemeen Dagblad*, een eindje verderop ontwaar ik zijn collega van *de Volkskrant*. In het publiek zie ik drievoudig Tour de France-rijder Piet de Jong.

Het is duidelijk: het Brabants Wielercafé, daar wil je bij zijn...

Het geanimeerde geroezemoes verstomt wanneer interviewer Peet zijn eerste gast aankondigt: Daphny van den Brand, wereldkampioene cyclocross 2003 en negen maal Nederlands kampioene. Een heel bijzondere gast, want voor de eerste keer zit er een vrouw aan de wielercafétafel. Zo nu en dan onderbroken door fraaie beelden van haar wedstrijden ratelt de kittige Zeelandse – dat meisje met die vlechtjes – over veldrijden, haar permanente strijd met Marianne Vos, de onderlinge verhoudingen tijdens wedstrijden – “vrouwen onder elkaar gaat niet altijd goed” – en deelt ze en passant mee dat ze vanaf 11 juni 2010 mevrouw Van de Ven heet.

Tijd voor de tweede gast: Reinier Groenendaal, Nederlands kampioen veldrijden in 1985. Wat gezetter en zonder zijn karakteristieke snor krijgt hij geregeld de lachers op zijn hand. Laconiek vertelt hij over zijn vele valpartijen als wegwijder, over zijn stijl van fietsen – “Ik moest stoempen om bij te blijven, mijn stijl was geen stijl” – en over zijn conflicten met Hennie Stamsnijder: “Het kwam dicht bij een hekel aan elkaar, da's nooit veranderd. We waren verschillende karakters, en dat kwam de sport goed uit. Er is verschillende keren een klap over en weer uitgedeeld.” Ook zijn hekel aan reizen komt aan bod – “Ik bleef het liefst in St. Michielsgestel” – evenals al die kampioenschappen die maar net niet wilden lukken, tot hij eindelijk in 1995 Nederlands kampioen werd.

Zoon Richard schuift aan. Als ploegleider van het AA Cycling Team is hij duidelijk meer gewend aan optreden in het openbaar dan zijn vader. Duidelijk articulerend en zorgvuldig formulerend geeft Richard een kijkje in de keuken van het wielrennen: de sportieve miskennen van zijn vader, de media-aandacht voor alle negatieve aspecten en de onplezierige bejegening van Hollandse rijders in België: “Zolang je als Nederlander in België maar niet wint, is het goed.” Maar hij vertelt ook smeugig het verhaal van zijn mooiste cross, de kerstcross in Soestduinen: Direct bij de start breekt zijn ketting. Met een van een toeschouwer geleende fiets probeert hij te redden wat er nog te redden is, om uiteindelijk toch als eerste te finishen.

De pauzegesprekken gaan vanavond niet over aandelen of hypotheek, niet over aftrekposten, leaseconstructies of alimentatie, maar over berg- en vlakkelandspionnen, over de Freewheel Shimano 14-34 of juist 13-32, en de voordelen van de cassette 10V 12-25.

NA DE PAUZE

Als Jos de Louw iedereen weer in de zaal heeft, verhaalt Cor Swanenberg het publiek in plat Brabants van de boerendeerne die op haar krakende fiets door de velden rijdt, alle mannenogen op zich gericht weet, maar snedig de scabreuze opmerkingen van de heren weet te pareren: 'Vrouwke, wè piept oewe fiets toch.' 'Da zoude gè ok doen as ge tussen mien bene geklemd zat.'

Dan is het tijd voor de hoofdgast. Hoe slagen de organisatoren er toch in zulke grote namen naar hun café te krijgen? De eerste keer Peter Winnen, vorige editie fietsfanaat

Dries van Agt en vanavond de legendarische 'witte bles' Rini Wagtmans. Als neefje van Wout Wagtmans, kind aan huis bij zijn buurman Wim van Est en zoon van diens masseur, was hij voorbestemd voor een leven in de wielrennerij, zelfs al had hij niet gewild.

Maar Rini wilde wel; hij wilde per se tourrenner worden. Toen Wim van Est in zijn dorp St. Willibrord werd gehuldigd na zijn onfortuinlijke val in een ravijn tijdens de afdaling van de Col d'Aubisque (18 juli 1951), stond de kleine Rini achter hem en wist hij het zeker, honderd procent zeker.

Het is doodstil in de zaal als hij openhartig vertelt over zijn ellendige jeugd: over zijn vader die al het geld opmaakt aan alcohol, losse handjes heeft en zijn gehandicapte dochter misbruikt; en over zijn moeder die vijf kinderen krijgt van drie verschillende mannen. Terwijl zijn vader in de gevangenis zit, vlucht zijn moeder naar België. De vijftienjarige Rini helpt spullen inladen, tot ineens zijn koffertje uit de auto wordt gegooit. Hij mag niet mee, tot ziens, zoek het zelf maar uit...

Hij doet uit de doeken hoe hij wordt tegengewerkt door collega-renner Jan Janssen, op wie hij in 1968 in Chaam bij Breda sportief wraak neemt. Hij verklapt de aanwezigen het geheim achter zijn onwaarschijnlijk snelle afdalingen: "Ik was bang, maar vertrouwde op het washandje met azijn dat ik altijd bij me had om over de banden te halen. Azijn neutraliseert de olie, die onvermijdelijk op het wegdek ligt." Hij neemt de toehoorders mee terug naar die memorabele rit in de Tour de France 1971, waarin Luis Ocaña en Eddy Merckx zo hard gereden hadden dat er bij de finish nog nauwelijks publiek te zien was, en vertelt over zijn contacten in Kazachstan met de Astana-ploeg, die op de rand van de afgrond staat. Als alles goed gaat – vertelt hij op dat moment – gaat hij die met Theo de Rooij nieuw leven inblazen.

Inmiddels is het 22.30 uur geworden, hoog tijd om het nieuwste nummer van *Helden* ten doop te houden. De twee jochies, beiden Tour-rijdertjes in spe, krijgen van Wagtmans het eerste exemplaar, een exemplaar van zijn biografie *Van straatjongen tot ridder* en drie wijze adviezen: "Van tevoren het parcours goed verkennen, bij tegenslag niet meteen afhaken en niet te veel vallen, zoals ik."

HET IS GELUKT!

Wie denkt dat de zaal nu wel snel leeg zal lopen, heeft het mis. Middelbaar of ouder, geen probleem: velen blijven hangen voor een biertje en een praatje met Daphny, vader of zoon Groenendaal, Rini Wagtmans of gewoon met elkaar.

Tevreden beginnen Peet Kappen, Jos en Tom de Louw op te ruimen. Ze kunnen terugzien op weer een geslaagde editie van hun Brabants Wielercfé. Wie hebben ze als gast op het oog voor de achtste editie, medio februari? "Michael Boogerd, dat zou geweldig zijn. We weten niet hoe hij met zijn agenda zit. Of Robert Gesink, de Condor van Varsseveld. Zo gauw we meer weten, zetten we het op www.brabantswielercfe.nl."

Het is al ver na middernacht, als ik naar huis fiets.

Een tijdje later krijg ik een enthousiast mailtje van Tom de Louw: 'Het is gelukt, Michael Boogerd komt volgende keer naar ons wielercfé: 24 februari in 't Putje. Ben je weer van de partij?'

